

Viltskadestatistik 2005

VERSIONER AV VILTSKADESTATISTIK 2005	2
INLEDNING	3
DELOMRÅDEN I STATISTIKEN	4
ROVDJURSFORUM	5
RENSKÖTSELOMRÅDET	6
OM STATISTIKEN	6
TAMDJUR	7
OM STATISTIKEN	7
BEVILJADE BIDRAG OCH ERSÄTTNINGAR 2005	7
SKADOR PÅ TAMDJUR 2005	9
HUND	17
OM STATISTIKEN	17
ERSÄTTNINGAR 2005	17
SKADOR PÅ HUNDAR 2005	18
GRÖDA	21
OM STATISTIKEN	21
BEVILJADE BIDRAG OCH ERSÄTTNINGAR 2005	22

Versioner av Viltskadestatistik 2005

Detta är version 1.0.

Version	Utgivningsdatum	Förändring
1.0	2006-03-14	-

Den här rapporten kan beställas från Viltskadecenter, Grimsö forskningsstation, 730 91 RIDDARHYTTAN, 0581 - 920 70, 69 73 35. Den kan även laddas ned som pdf från Viltskadecenters hemsida: www.viltskadecenter.se

Inledning

Staten får i mån av tillgång på medel lämna bidrag för att förebygga skador av vilt och ersätta inträffade skador. Detta regleras i *Viltskadeförordningen* (2001:724) samt *Viltskadekungörelsen* (NFS 2002:13) och *Naturvårdsverkets föreskrifter och Allmänna råd om inventering samt bidrag och ersättning för rovdjursförekomst i samebyar* (NFS 2002:15). Grundprincipen är att viltskador så långt som möjligt ska förebyggas. Bidrag och ersättningar för viltskador utgår endast för vilt som inte får jagas under allmän jakttid.

I budgetpropositionen anger regeringen vilka medel som får användas för viltskador. För år 2005 var det 87 miljoner kronor som fördelades till myndigheterna Sametinget (47,2 miljoner, samt 3 miljoner öronmärkta för inventering av rovdjur) och Naturvårdsverket (36,8 miljoner). Sametinget fördelade medlen till landets 51 samebyar och Naturvårdsverket fördelade sin del till länsstyrelserna. Pengarna kan av länsstyrelserna användas för bidrag till genomförande eller utveckling av skadeförebyggande åtgärder, information och utbildning om förebyggande åtgärder, utvärdering av skadeförebyggande- och informationsåtgärder, verksamhet som rör de besiktningsmän som länsstyrelsen anlitar för bland annat besiktningar av skador (läs mer om besiktningsmännen under *Delområden i statistiken* nedan) samt till ersättning för uppkomna skador. Skadegörare är exempelvis säl som orsakar skador på fisk, tranor och gäss som skadar gröda samt björn, kungsörn, lodjur och varg som skadar och dödar tamdjur.

Fördelningen av ersättningen till samebyarna baseras främst på förekomsten av de fem rovdjursarterna björn, järv, kungsörn, lodjur och varg i samebyarna. Sametinget fördelar även medel till samebyarna för deras medverkan i inventeringen av de stora rovdjuret. Sametinget sammanställer viltskademedlens fördelning mellan de olika samebyarna. I denna rapport redovisas utbetalda ersättningar för rovdjursförekomst och massdödande samt utbetalda bidrag till skadeförebyggande åtgärder.

Viltskadecenter sammanställer årligen nationell statistik över de fredade arternas skador på främst tamdjur (ej ren) och gröda. I

denna rapport redovisas länsstyrelsernas användning av medel under 2005 till bidrag för åtgärder som syftar till att förebygga skador av fredat vilt och ersättningar för uppkomna skador. För skador på tamdjur och hundar redovisas också skadornas storlek i form av hur många tamdjur och hundar som angripits av stora rovdjur. Rapporten innehåller också trender för perioden 1997 – 2005.

Delområden i statistiken

Redovisningen av viltskadestatistiken är indelad i fyra delområden:

1. *Tamdjur*
2. *Hund*
3. *Gröda*

I delområde *Tamdjur* redovisas bidrag till åtgärder som syftar till att förebygga skador av fredat vilt på tamdjur, ersättningar för uppkomna skador på tamdjur orsakade av rovdjur samt mängden skador på tamdjur (antalet tamdjur som dödats, skadats eller försvunnit i samband med rovdjursangrepp). Redovisningen omfattar endast skador som berättigar till ersättning från länsstyrelserna, det vill säga skador på tamdjur (till exempel får, get, nöt, häst) som bedöms vara orsakade av björn, järv¹, kungsörn, lodjur eller varg. Ersättning för skador på hägnade vilda djur (t ex hjort) får inte lämnas. Skador och ersättningar för hundar redovisas i delområde *Hund*.

Bidrag till åtgärder som syftar till att förebygga skador av rovdjur på tamdjur går oftast till uppsättning av rovdjursstängsel kring beteshagar. De vanligaste stängseltyperna är fem- eller sextrådiga elstängsel eller fårnät kompletterat med två eltrådar². Bidrag ges oftast bara till materialkostnaden, men ibland även till en del av arbetskostnaden. Bidrag har även givits till olika former av förändrad djurskötsel.

För att ersättning för tamdjur som angripits av rovdjur ska utgå måste skadorna besiktigas av en besiktningsman som är utsedd av

---

¹ Inga skador av järv på nämnda tamdjurslag finns dokumenterade för perioden som redovisningen omfattar (1997 – 2005).

² Läs mer i Viltskadecenters faktablad "Att förebygga rovviltsskador med olika typer av stängsel".

länsstyrelsen. Vid besiktningen gör besiktningsmannen en bedömning av döds- eller skadeorsaken utifrån hur tamdjuret är angripet och utifrån spår och tecken i omgivningen.

I delområde *Hund* redovisas ersättning för uppkomna skador av rovdjur på hundar samt mängden skador på hundar (antalet hundar som döddats, skadats eller, i sällsynta fall, försvunnit i samband med rovdjursangrepp). I dagsläget utbetalas inga bidrag till skadeförebyggande åtgärder som förebygger skador av rovdjur på hundar. För att ersättning för hundar som angripits av tamdjur ska utbetalas av länsstyrelserna gäller samma principer som för tamdjur (se ovan).

I delområde *Gröda* redovisas bidrag till åtgärder som syftar till att förebygga skador av fredat vilt på gröda inom jordbruket och ersättningar för uppkomna skador på gröda. De vanligaste typerna av förebyggande åtgärder är olika typer av skrämselfåglar mot gäss och tranor (t ex gasolkanoner, flaggor, spegelskrämmor) eller inmatning för att avleda gäss och tranor från odlingar³.

Även skador på gröda ska besiktigas av en besiktningsman utsedd av länsstyrelsen för att ersättning ska kunna utbetalas. Vid besiktningen bedömer besiktningsmannen storleken på skördebortfallet som orsakats av fredat vilt samt vilka arter som orsakat bortfallet. I en del fall har flera arter orsakat skadan, varvid respektive arts andel av skadan bedöms. Storleken på skördebortfallet ligger sedan till grund för ersättningens storlek. Besiktningsmännen utbildas av Viltskadecenter.

Rovdjursforum

Statistiken inom delområdena Tamdjur, Hund och Gröda baseras på data från den nationella rovdjursdatabasen *Rovdjursforum*. Rovdjursforum är ett verksamhetsstöd åt länsstyrelserna som har tagits fram av Naturvårdsverket i samarbete med bland andra Viltskadecenter. I Rovdjursforum lagras länsstyrelserna bland annat information om ärenden som rör bidrag till

---

³ Läs mer i Viltskadecenters faktablad ”Tranors fördelning och val av vistelseort i jordbrukslandskapet - samt förvaltningsråd som kan förebygga skador på gröda”, ”Att förebygga transkador på gröda med skrämselfåglar” och ”Förebyggande åtgärder för att förhindra skador på jordbruksgrödor, orsakade av tranor och gäss”.

skadeförebyggande åtgärder och ersättningar för skador på tamdjur, hundar och gröda orsakade av fredat vilt. Rovdjursforum togs i bruk våren 2003.

De som har tillgång till Rovdjursforum i dagsläget är företrädare från länsstyrelserna, Naturvårdsverket och Viltskadecenter. Rovdjursforum är inte tillgängligt för allmänheten. Rovdjursforum är Internet-baserad, vilket innebär att användare kan koppla upp sig mot den via bredband eller modem och lagra uppgifter eller ta del av det som finns lagrat. Den höga tillgängligheten gör det möjligt att snabbt registrera uppgifter om skador, samtidigt som andra användare kontinuerligt kan skapa sig en överblick.

Renskötselområdet

Om statistiken

Då denna version 1.0 skrevs, var siffrorna från renskötselområdet ännu inte slutsummerade och levererade från sametinget.

Tamdjur

Om statistiken

Statistiken för skador, bidrag till skadeförebyggande åtgärder och ersättningar för uppkomna skador inom delområde Tamdjur bygger för år 2005 på registreringar i Rovdjursforum fram till och med 15 februari 2006. För åren 1997 – 2002 har uppgifter årligen insamlats från länsstyrelsernas beslut om bidrag och ersättningar samt från besiktningsprotokoll upprättade vid besiktningar av anmälda skador. Statistiken omfattar endast tamdjur som till exempel får, get, nöt och häst. Statistik för skador och ersättningar för hundar redovisas i delområde Hund. Statistiken omfattar inte bidrag och ersättningar inom rennäringsområdet.

Redovisningen av mängden skador av rovdjur på tamdjur 2005 innefattar angrepp som inträffat under perioden 1 jan – 31 dec 2005 och som blivit besiktigade av länsstyrelsens besiktningsmän. Ett tamdjur räknas i denna rapport som *angripet av rovdjur* om det dödsats, skadats eller saknas och besiktningsmannen har bedömt sannolikheten till minst 50 % för att rovdjur är orsaken. *Angripande rovdjursart* är den rovdjursart som besiktningsmannen bedömt mest sannolikt har orsakat angreppet.

Redovisningen av beviljade bidrag till skadeförebyggande åtgärder och beviljade ersättningar för uppkomna skador grundas på beslut fattade under perioden 1 jan – 31 dec 2005. Eftersom ansöknings- och handläggningstiden för ansökningar om bidrag och ersättningar kan sträcka sig till efterföljande år, innefattar redovisningen även bidrags- och ersättningsansökningar från tidigare år. Likaså fattas en del beslut i bidrags- och ersättningsärenden inkomna 2005 under kommande år. Redovisningarna av uppkomna skador och beviljad ersättning 2005 omfattar alltså olika tidsperioder och är därmed inte direkt jämförbara.

Beviljade bidrag och ersättningar 2005

År 2005 beviljade länsstyrelserna totalt 293 ansökningar om *bidrag* för åtgärder som syftar till att förebygga skador av rovdjur. Den totala beviljade summan uppgick till knappt 10 miljoner kr (tabell 2). Huvuddelen av bidragen gick till tamdjursägare i mellersta

delen av Sverige. Den totalt beviljade summan ökade med 147 % jämfört med år 2004 (figur 1). Under perioden 1997 – 2005 har den beviljade summan ökat från 0,36 miljoner kr till 9,8 miljoner kr.

Den sammanlagda ersättningen beviljad av länsstyrelserna för skador orsakade av stora rovdjur på tamdjur 2005 uppgick till 633 000 kr (tabell 2).

Av den totala ersättningen beviljad för skador på tamdjur 2005 var 296 000 kr (47 %) för skador av varg, 172 000 kr (27 %) för skador av lodjur, 140 000 kr (22 %) för skador av björn, 19 000 kr (3 %) för skador av okänt fredat rovdjur och 6 000 kr (1 %) för skador av kungsörn (tabell 2).

Tabell 2. Av länsstyrelserna under 2005 beviljade bidrag till skadeförebyggande åtgärder samt beviljad ersättning för uppkomna skador på tamdjur orsakade av rovdjur 2005 (tusen kronor).

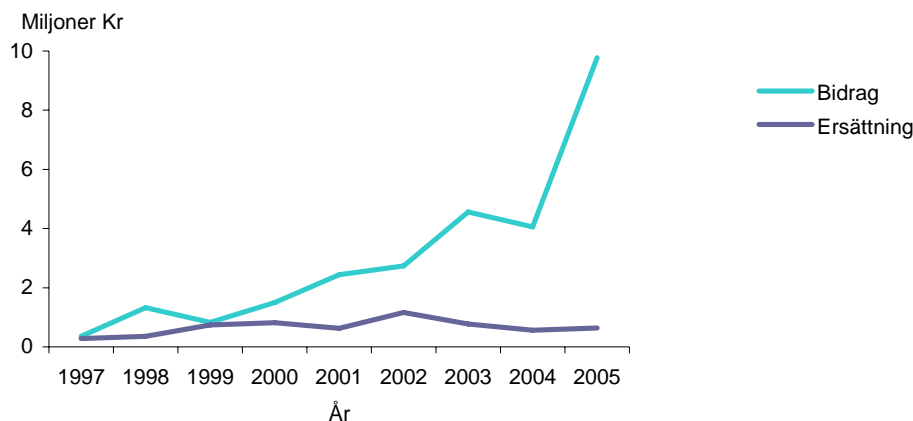
Län	Bidrag	Ersättning per rovdjur					Ersättning totalt	Totalt
		Björn	Kungsörn	Lodjur	Varg	Okänd ¹		
Stockholm	4	-	-	6	-	-	6	10
Uppsala	168	-	-	-	-	-	-	168
Södermanland	37	-	-	2	-	-	2	39
Östergötland	39	-	-	-	-	-	-	39
Jönköping	-	-	-	3	-	-	3	3
Kronoberg	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotland	-	-	1	-	-	-	1	1
Blekinge	9	-	-	-	-	-	-	9
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	-
Halland	-	-	-	2	-	2	4	4
Västra Götaland	574	27	5	19	5	5	61	635
Värmland	1 573	8	-	64	144	4	220	1 793
Örebro	1 183	-	-	4	20	-	24	1 207
Västmanland	733	-	-	-	-	8	8	741
Dalarna	2 768	44	-	57	61	-	162	2 930
Gävleborg	1 783	7	-	4	58	-	69	1 852
Västernorrland	668	11	-	7	8	-	26	694
Jämtland	187	31	-	4	-	-	35	222
Västerbotten	49	9	-	-	-	-	9	58
Norrbottnen	-	3	-	-	-	-	3	3
Hela landet	9 775	140	6	172	296	19	633	10 408

¹Okänd: Angreppet gjordes av björn, lodjur eller varg, men vid besiktningen kunde man inte avgöra vilket.

Källa: Viltskadecenter

Figur 1.
Beviljade bidrag och ersättningar inom delområde
Tamdjur 1997-2005.

Källa: Viltskadecenter

Ersättningen för uppkomna skador på tamdjur orsakade av rovdjur ökade med 11 % jämfört med år 2004 (figur 1). Under perioden 1997 – 2005 har den beviljade ersättningen varierat mellan 0,28 miljoner kr (år 1997) och 1,2 miljoner kr (år 2002).

Skador på tamdjur 2005

Det totala antalet angripna tamdjur (*dödade, skadade eller saknade* till följd av rovdjursangrepp) under 2005 var 367 (tabell 3). 339 (92 %) av dessa var får, 18 (5 %) var nötdjur, 4 (1 %) var getter och en (0,03 %) var en häst. Övriga angrepp 6 (2 %) var andra djur, framför allt hägnad hjort och fjäderfä. Antal hjortar och fjäderfän räknas dock inte in i totalsiffran.

Tabell 3. Antal dödade, skadade eller saknade av respektive tamdjur till följd av angrepp av fredade rovdjur i Sverige under 2005.

Rovdjur	Får				Nöt				Get				Annat ²				Totalt antal djur angripna
	Dödade	Skadade	Saknade	Totalt	Dödade	Skadade	Saknade	Totalt	Dödade	Skadade	Saknade	Totalt	Dödade	Skadade	Saknade	Totalt	
Björn	31	4	10	45	5	-	-	5	1	-	-	1	3	1	2	6	57
Kungsörn	8	-	3	11	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11
Lodjur	103	6	5	114	3	1	-	4	-	-	-	-	3	-	-	3	121
Varg	133	11	9	153	3	2	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	158
Okänd ¹	12	2	2	16	4	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	20
Totalt	287	23	29	339	15	3	-	18	1	-	-	1	6	1	2	9	367

¹) Okänd: Angreppet gjordes av björn, lodjur eller varg, men vid besiktningen kunde man inte avgöra vilket.

²) Angrepp på framförallt hägnad hjort och fjäderfä

Källa: Viltskadecenter

Tabell 4. Antal tamdjur angripna¹ av björn, kungsörn, lodjur, varg eller okänd² per län och i hela landet 2005.

Län	Björn	Kungsörn	Lodjur	Varg	Okänd ²	Totalt antal djur angripna
Stockholm	-	-	3	4	-	7
Uppsala	-	-	3	-	-	3
Södermanland	-	1	2	-	1	4
Östergötland	-	-	-	-	-	-
Jönköping	-	-	2	-	-	2
Kronoberg	-	-	-	-	-	-
Kalmar	-	1	-	-	5	6
Gotland	-	2	-	-	-	2
Blekinge	-	-	1	-	-	1
Skåne	-	-	-	-	-	-
Halland	-	-	1	-	2	3
Västra Götaland	3	7	14	5	1	30
Värmland	-	-	55	61	8	124
Örebro	-	-	4	20	-	24
Västmanland	-	-	-	-	-	-
Dalarna	14	-	27	29	-	70
Gävleborg	4	-	3	38	-	45
Västernorrland	3	-	2	1	2	8
Jämtland	15	-	4	-	1	20
Västerbotten	6	-	-	-	-	6
Norrbottn	12	-	-	-	-	12
Hela landet	57	11	121	158	20	367

¹) Antalet angripna inkluderar tamdjur som dödats eller skadats av ett rovdjur eller saknas efter rovdjursangrepp.

²) Okänd: Angreppet gjordes av björn, lodjur eller varg, men vid besiktningen kunde man inte avgöra vilket.

Källa: Viltskadecenter

Det totala antalet angripna tamdjur minskade med 25 % jämfört med år 2004. Antalet rovdjursangripna tamdjur kommer sannolikt även i fortsättningen att variera kraftigt mellan åren. Framförallt kan enskilda utvandrande björn- och vargindivider komma att få stort genomslag i statistiken vissa år.

Under perioden 1997 – 2005 har det totala antalet tamdjur angripna av rovdjur varierat mellan 226 st (år 1999) och 581 st (år 2002).

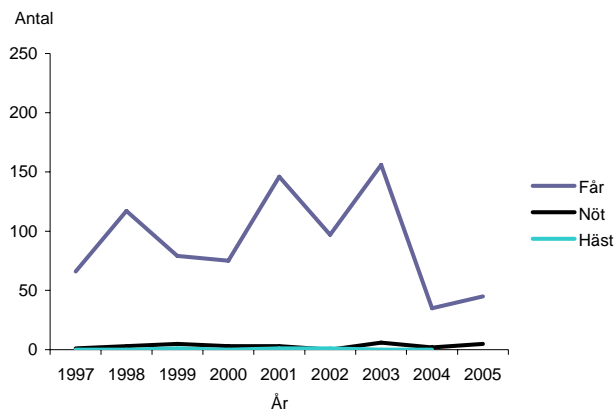
Tabell 5. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur till följd av angrepp av björn per län och i hela landet 2005.

Län	Får			Nöt			Häst			Annat ¹			Totalt angripna av björn		Totalt antal djur angripna
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Får	Nöt	
Stockholm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppsala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Södermanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Östergötland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jönköping	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronoberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Halland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västra Götaland	-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	3
Värmland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Örebro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västmanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dalarna	4	2	5	1	-	-	-	-	-	1	-	1	11	1	14
Gävleborg	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	4
Västernorrland	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3
Jämtland	7	-	3	1	-	-	-	-	-	2	1	1	10	1	15
Västerbotten	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	6
Norrbottnen	9	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	12
Hela landet	31	4	10	5	-	-	1	-	-	3	1	2	45	5	57

Annat innebär

Källa: Viltskadecenter

Figur 2.
Antal tamdjur angripna¹ av björn 1997-2005.

¹⁾ Antalet angripna inkluderar tamdjur som dödade eller skadats av ett rovdjur eller saknas efter rovdjursangrepp.

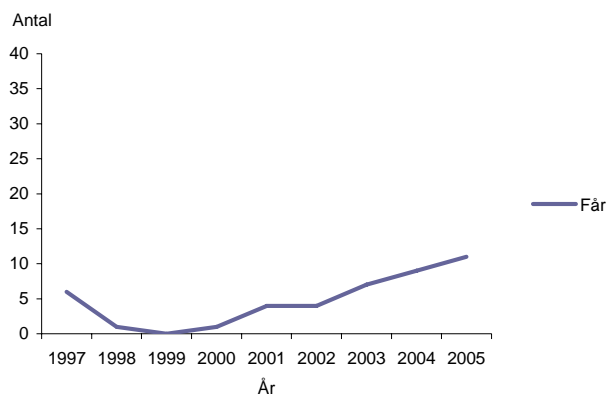
Källa: Viltskadecenter

Tabell 6. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur till följd av angrepp av kungsörn per län och i hela landet 2005.

Län	Får			Totalt
	Dödade	Skadade	Saknade	
Stockholm	-	-	-	-
Uppsala	-	-	-	-
Södermanland	1	-	-	1
Östergötland	-	-	-	-
Jönköping	-	-	-	-
Kronoberg	-	-	-	-
Kalmar	1	-	-	1
Gotland	2	-	-	2
Blekinge	-	-	-	-
Skåne	-	-	-	-
Halland	-	-	-	-
Västra Götaland	4	-	3	7
Värmland	-	-	-	-
Örebro	-	-	-	-
Västmanland	-	-	-	-
Dalarna	-	-	-	-
Gävleborg	-	-	-	-
Västernorrland	-	-	-	-
Jämtland	-	-	-	-
Västerbotten	-	-	-	-
Norrbottn	-	-	-	-
Hela landet	8	-	3	11

Källa: Viltskadecenter

Figur 3.
Antal tamdjur angripna¹ av kungsörn 1997-2005.

¹⁾ Antalet angripna inkluderar tamdjur som dödades eller skadats av ett rovdjur eller saknas efter rovdjursangrepp.

Källa: Viltskadecenter

Tabell 7. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur till följd av angrepp av lodjur per län och i hela landet 2005.

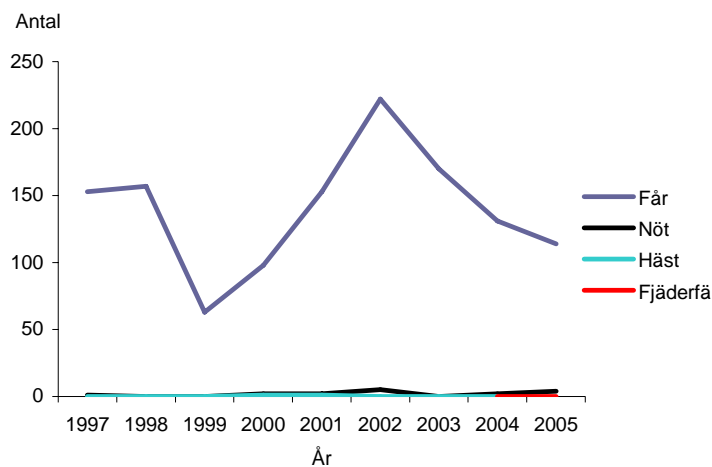
Län	Får			Nöt			Annat ¹			Totalt angripna av lodjur					Totalt antal djur angripna ¹
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Får	Nöt	Get	Häst	Annat	
Stockholm	2	1	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3
Uppsala	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3
Södermanland	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
Östergötland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jönköping	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
Kronoberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blekinge	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	1
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Halland	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Västra Götaland	12	-	-	1	1	-	-	-	-	12	2	-	-	-	14
Värmland	45	3	5	-	-	-	2	-	-	53	-	-	-	2	55
Örebro	4	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	4
Västmanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dalarna	25	2	-	-	-	-	-	-	-	27	-	-	-	-	27
Gävleborg	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3
Västernorrland	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2
Jämtland	4	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	4
Västerbotten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Norrbottn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hela landet	103	6	5	3	1	-	3	-	-	114	4	-	-	3	121

¹ Annat djurslag utgörs av fjäderfä

Källa: Viltskadecenter

Figur 4.

Antal tamdjur angripna¹ av lodjur 1997-2005.

¹ Antalet angripna inkluderar tamdjur som dödades eller skadats av ett rovdjur eller saknas efter rovdjursangrepp.

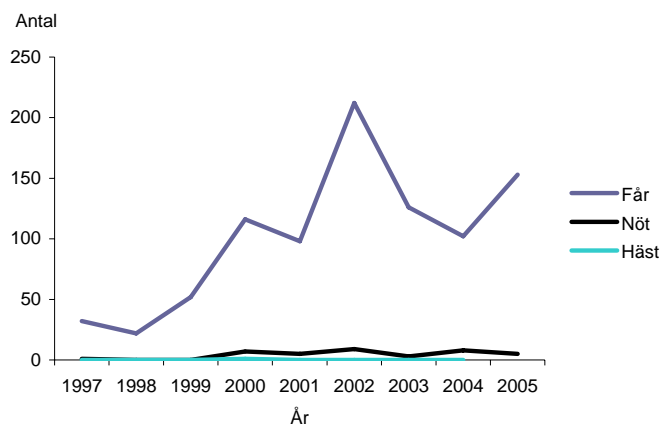
Källa: Viltskadecenter

Tabell 8. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur till följd av angrepp av varg per län och i hela landet 2005.

Län	Får			Nöt			Totalt angripna av varg		Totalt antal djur angripna
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Får	Nöt	
Stockholm	4	-	-	-	-	-	4	-	4
Uppsala	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Södermanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Östergötland	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jönköping	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronoberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Halland	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västra Götaland	4	-	-	1	-	-	4	1	5
Värmland	53	2	3	1	2	-	58	3	61
Örebro	20	-	-	-	-	-	20	-	20
Västmanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dalarna	19	5	5	-	-	-	29	-	29
Gävleborg	33	4	1	-	-	-	38	-	38
Västernorrland	-	-	-	1	-	-	-	1	1
Jämtland	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västerbotten	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Norrbottn	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hela landet	133	11	9	3	2	-	153	5	158

Källa: Viltskadecenter

Figur 5.
Antal tamdjur angripna¹ av varg 1997-2005.

¹⁾ Antalet angripna inkluderar tamdjur som dödade eller skadats av ett rovdjur eller saknas efter rovdjursangrepp.

Källa: Viltskadecenter

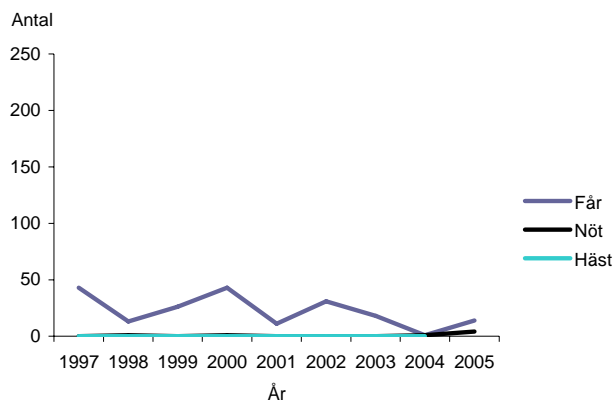
Tabell 9. Antal dödade, skadade eller saknade tamdjur till följd av angrepp av okänd¹ per län och i hela landet 2005.

Län	Får				Nöt			Får	Nöt	Totalt antal djur angripna
	Dödade	Skadade	Saknade	Totalt	Dödade	Skadade	Saknade			
Stockholm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uppsala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Södermanland	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Ostergötland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jönköping	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronoberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalmar	3	1	-	-	1	-	-	4	1	5
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Halland	2	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Västra Götaland	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1
Värmland	5	1	2	-	-	-	-	8	-	8
Örebro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västmanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dalarna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gävleborg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västernorrland	-	-	-	-	2	-	-	-	2	2
Jämtland	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Västerbotten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Norrbottn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hela landet	12	2	2	-	4	-	-	16	4	20

¹⁾ Okänd: Angreppet gjordes av björn, lodjur eller varg, men vid besiktningen kunde man inte avgöra vilket.

Källa: Viltskadecenter

Figur 6.
Antal tamdjur angripna¹ av okänd² 1997-2005.

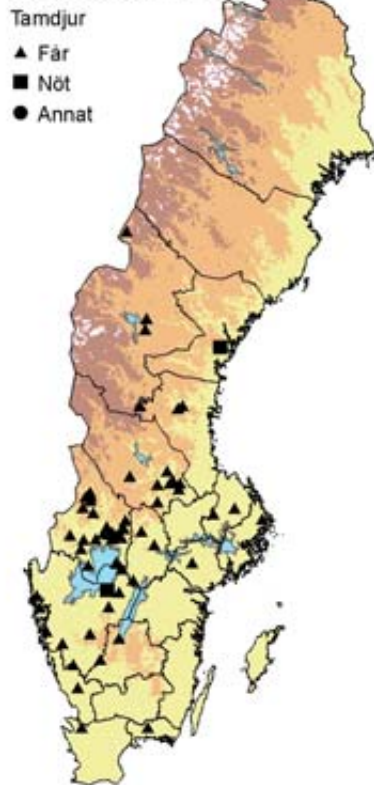

¹⁾ Antalet angripna inkluderar tamdjur som dödade eller skadats av ett rovdjur eller saknas efter rovdjursangrepp.

²⁾ Okänd: Angreppet gjordes av björn, lodjur eller varg, men vid besiktningen kunde man inte avgöra vilket.

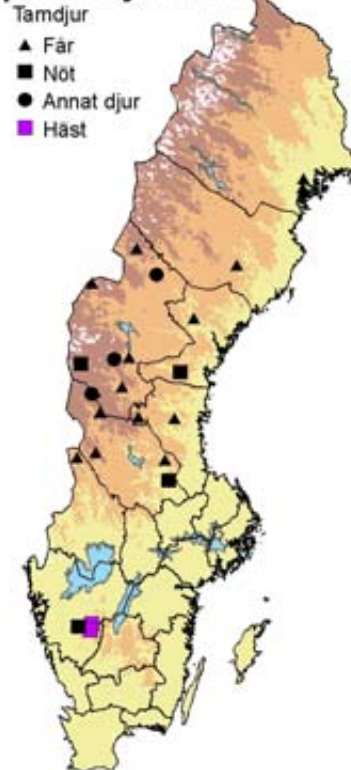
Källa: Viltskadecenter

Angrepp av lodjur på tamdjur 2005

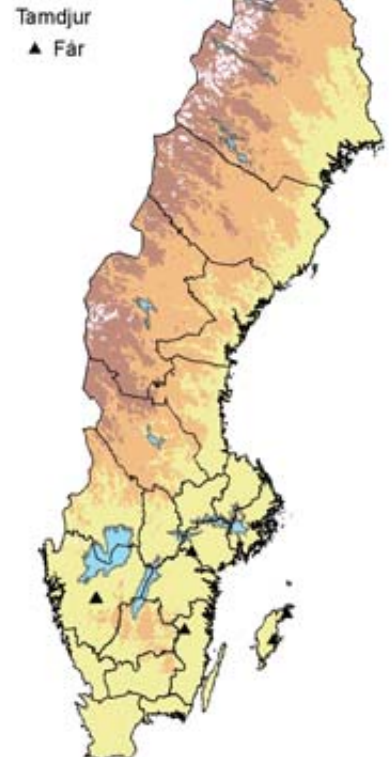
Källa: Viltskadecenter

Angrepp av björn på tamdjur 2005

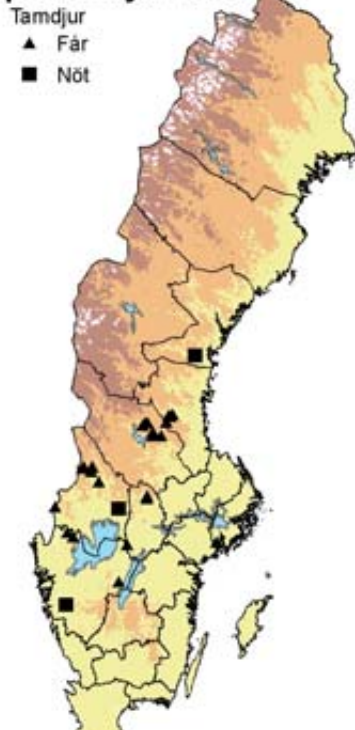
Källa: Viltskadecenter

Angrepp av kungsörn på tamdjur 2005

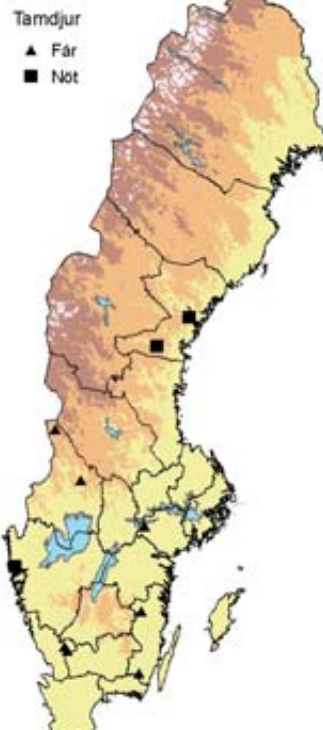
Källa: Viltskadecenter

Angrepp av varg på tamdjur 2005

Källa: Viltskadecenter

Angrepp av okänd på tamdjur 2005

Källa: Viltskadecenter

Figur 7. Rovdjursangreppens geografiska fördelning 2005. Med *okänd* menas att angreppet gjordes av björn, lodjur eller varg, men vid besiktningen kunde man inte avgöra vilket.

Hund

Om statistiken

Statistiken för skador och ersättningar för uppkomna skador inom delområde Hund bygger för år 2005 på registreringar i Rovdjursforum fram till och med 1 februari 2006. För åren 1997 – 2002 har uppgifter årligen insamlats från länsstyrelsernas beslut om ersättningar samt från besiktningsprotokoll upprättade vid besiktningsrapporter av anmälda skador.

Redovisningen av mängden skador av rovdjur på hundar under 2005 innefattar angrepp som inträffat under perioden 1 jan – 31 dec 2005 och som blivit besiktigade av länsstyrelsens besiktningsman. En hund räknas i denna rapport som *angripen av rovdjur* om den dödats, skadats eller saknas och besiktningsmannen har bedömt sannolikheten till minst 50 % för att rovdjur är orsaken. *Angripande rovdjursart* är den rovdjursart som besiktningsmannen bedömt mest sannolikt har orsakat angreppet.

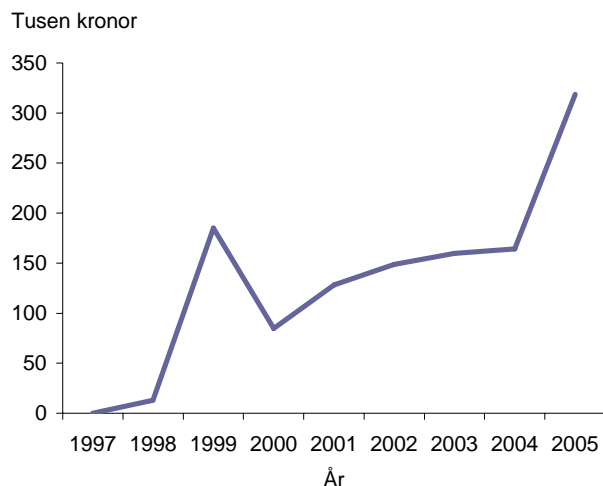
Redovisningen av beviljade ersättningar för uppkomna skador grundas på beslut fattade under perioden 1 jan – 31 dec 2005. Eftersom ansöknings- och handläggningstiden för ansökningar om ersättningar kan sträcka sig till efterföljande år, innefattar redovisningen även ersättningsansökningar från tidigare år. Likaså fattas en del beslut i ersättningsärenden inkomna 2005 under kommande år. Redovisningarna av uppkomna skador och beviljad ersättning 2005 omfattar alltså olika tidsperioder och är därmed inte jämförbara.

Ersättningar 2005

Under 2005 gavs ersättning för hundar angripna av fredade rovdjur med sammanlagt 319 000 kr (figur 8). Av den totala ersättningen beviljad under 2005 var 208 000 kr (65 %) ersättning för skador orsakade av varg, 100 000 kr (31 %) för skador av lodjur och 11 000 kr (3 %) för skador av björn.

Den totala ersättningen för skador på hund orsakade av fredade rovdjur ökade med 99 % jämfört med år 2004 (figur 8). Under perioden 1997 – 2005 har den totala ersättningen varierat mellan 0 kr (år 1997) och knappt 319 000 kr (år 2005).

Figur 8.
Beviljad ersättning för rovdjursangripna hundar
1997-2005.

Källa: Viltskadecenter

Skador på hundar 2005

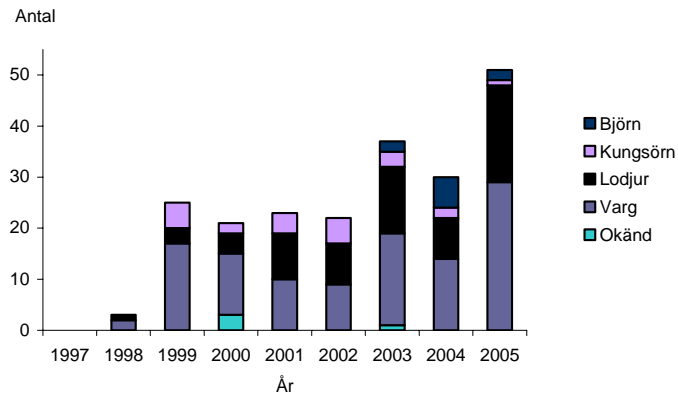
Totalt angreps 51 hundar av fredade rovdjur under 2005 (tabell 10). 29 av dessa (57 %) angreps av varg, vilket resulterade i sju dödade⁴, tio skadade hundar samt två saknade hundar. Lodjur stod för angrepp på 19 hundar (37 %), vilket resulterade i nio skadade hundar. Kungsörn angrep och dödade en hund (2 %), björn angrep och skadade två hundar (4 %).

Det totala antalet hundar angripna av rovdjur ökade med 70 % jämfört med år 2004 (figur 9). Ökningen kan bero på flera orsaker. Under perioden 1997 - 2005 har det totala antalet angripna hundar varierat mellan noll (år 1997) och 51 (år 2005).

---

⁴ Antalet dödade hundar inkluderar hundar som överlevde angreppet, men som avlivades till följd av skadorna.

Figur 9.
Antal hundar angripna¹ av fredade rovdjur
1997-2005.

¹⁾ Antalet angripna inkluderar hundar som dödats eller skadats av ett rovdjur eller som saknas efter rovdjursangrepp

Källa: Viltskadecenter

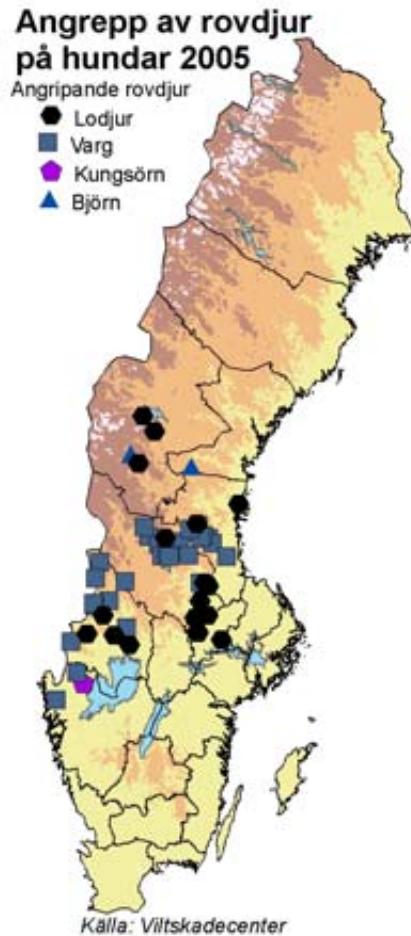
Tabell 10. Antal dödade¹, skadade eller saknade hundar till följd av angrepp av fredade rovdjur 2005.

Län	Björn			Kungsörn			Lodjur			Varg			Okänd ²			Totalt antal angripna hundar					
	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Dödade	Skadade	Saknade	Björn	Kungsörn	Lodjur	Varg	Okänd ²	Totalt
Stockholm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Uppsala	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Södermanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Östergötland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Jönköping	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Kronoberg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Kalmar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Gotland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Skåne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Halland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Västra Götaland	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	2	-	3
Värmland	-	-	-	-	-	-	-	4	-	5	2	-	-	-	-	-	4	7	-	-	11
Örebro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Västmanland	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	6
Dalarna	-	-	-	-	-	-	-	4	-	7	4	1	-	-	-	-	4	12	-	-	16
Gävleborg	-	-	-	-	-	-	-	2	-	4	3	1	-	-	-	-	2	8	-	-	10
Västernorrland	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Jämtland	-	1	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	-	-	4
Västerbotten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Norrbotten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Hela landet	0	2	0	1	0	0	0	19	0	17	10	2	0	0	0	2	1	19	29	0	51

¹⁾ Antalet dödade hundar inkluderar hundar som skadats under angrepp av fredat rovdjur och som sedan avlivats till följd av skadorna.

²⁾ Okänd: Angreppet gjordes av björn, lodjur eller varg, men vid besiktningen kunde man inte avgöra vilket.

Källa: Viltskadecenter

Figur 10. Angrepp av rovdjur på hundar 2005.

Gröda

Om statistiken

Statistiken för bidrag till skadeförebyggande åtgärder och ersättningar för uppkomna skador inom delområde Gröda bygger på registreringar i Rovdjursforum fram till och med 1 februari 2006. För åren 1997 – 2002 har uppgifter årligen insamlats från länsstyrelsernas beslut om bidrag och ersättningar samt från besiktningssprotokoll upprättade vid besiktningar av anmälda skador. Statistiken omfattar endast skador av fredat vilt på jordbruksgröda.

Redovisningen av beviljade bidrag till skadeförebyggande åtgärder och beviljade ersättningar för uppkomna skador grundas på beslut fattade under perioden 1 jan – 31 dec 2005. Ansöknings- och handläggningstiden för ansökningar om bidrag och ersättningar kan sträcka sig till efterföljande år. Redovisningen av uppkomna skador under 2005 och beviljad ersättning 2005 omfattar alltså olika tidsperioder och är därmed inte jämförbara.

Beviljade bidrag och ersättningar 2005

Under 2005 beviljade länsstyrelserna bidrag med 992 000 kr (tabell 11). Summan är en underskattning eftersom den inte inkluderar medel använda av länsstyrelserna för deras egna inköp av utrustning som sedan lånas ut till brukare (samt saknas det vissa uppgifter från Kalmar län).

Den totalt beviljade summan ökade med 53 % jämfört med år 2004 (figur 11). Under perioden 1997 – 2005 har den beviljade summan varierat mellan 0 kr (år 1997) och 2,0 miljoner kr (år 2000).

Den sammanlagda ersättningen för skador på gröda uppgick till 1 505 000 kr (tabell 11). Örebro och Gotlands län står för de högsta summorna gällande utbetalda ersättningar (tabell 11).

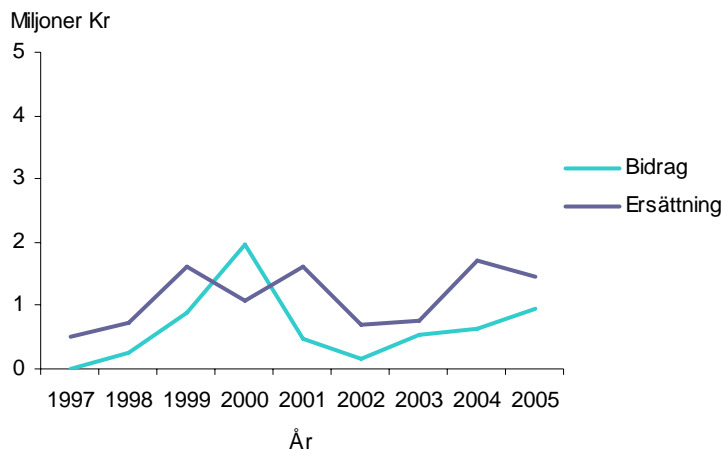
Ersättningen för uppkomna skador på gröda orsakade av fredat vilt minskade med 13 % jämfört med år 2004 (figur 11).

Tabell 11. Av länsstyrelserna under 2005 beviljade bidrag för skadeförebyggande åtgärder för jordbruksgrödor och beviljade ersättningar för uppkomna skador av fredat vilt på jordbruksgrödor (tusen kronor).

Län	Bidrag		Ersättning per fredad art					Ersättning totalt	Totalt	
	Björn	Grågås	Vitkindad gås	Flera gåsararter	Gås och trana	Trana	Sångsvan			
Stockholm	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Uppsala	-	-	-	-	8	27	22	-	57	113
Södermanland	-	-	-	-	-	-	14	-	14	28
Östergötland	217	-	-	-	-	-	-	-	-	217
Jönköping	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kronoberg	-	-	-	-	-	-	4	-	4	8
Kalmar	17	-	-	-	-	-	-	-	57	-
Gotland	-	-	367	2	-	44	-	-	412	825
Blekinge	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skåne	282	45	-	33	-	4	-	-	83	448
Halland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Västra Götaland	5	-	-	-	-	50	-	-	50	106
Värmland	-	-	-	5	-	68	-	-	73	147
Örebro	451	35	-	-	14	282	-	-	331	1 114
Västmanland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dalarna	-	2	30	-	-	-	29	-	60	120
Gävleborg	17	52	-	-	-	-	101	-	153	323
Västernorrland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Jämtland	-	3	-	-	-	-	106	-	109	217
Västerbotten	3	-	-	-	-	70	29	-	100	202
Norrbottn	-	2	-	-	-	-	-	-	2	4
Hela landet	992	59	110	367	48	111	753	1 505	2 497	

Källa: Viltskadecenter

Figur 11. Beviljade bidrag och ersättningar inom delområde Gröda 1997-

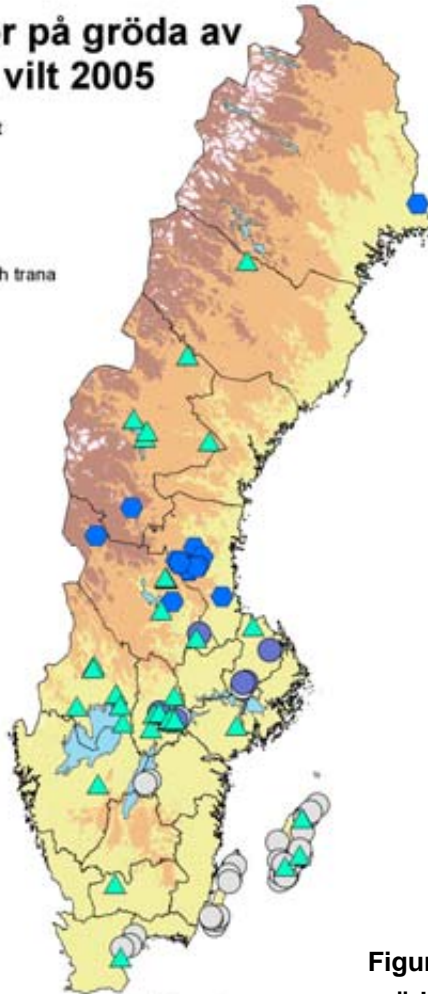

Källa: Viltskadecenter

Skador på gröda av fredat vilt 2005

Fredad viltart

- ▲ Trana
- Björn
- Gas
- Gas och trana

Källa: Viltskadecenter

Figur 12. Skador på gröda av fredat vilt.

Viltskadecenter • Grimsö forskningsstation • 730 91 RIDDARHYTTAN
Tel: 0581 - 920 70, 69 73 35 • www.viltskadecenter.se